

ВАЗДУХОПЛОВНИ САВЕЗ СРБИЈЕ

**ТАКМИЧАРСКИ ПРАВИЛНИК ЗА
РАКЕТНО МОДЕЛАРСТВО**

Јануар 2026.

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

А.1 Дефиниција документа

Такмичарски правилник прописује дисциплине и систем такмичења у ракетном моделарству у Републици Србији. Такмичарски правилник је подређен међународном правилнику "FAI Sporting Code", а у даљем тексту све референце на "међународни правилник" односе се на "FAI Sporting Code, Section 4 – Aeromodelling(Volume S)".

Такмичарски правилник је подређен Статуту, општем спортском правилнику и свим општим актима Ваздухопловног савеза Србије (ВСС), те свим други правилницима, прописима и одлукама управних тела ВСС који су наведени у референцама. Свако такмичење у ракетном моделарству које је у календару такмичења ВСС, мора бити регистровано и спроведено у складу са Законом и свим наведеним документима којима је овај правилник подређен.

Све оно што није одређено овим правилником или надређеним правилницима ВСС, одређује се према међународном правилнику.

А.2 Измене и допуне правилника

Предлоге за измену и допуну такмичарског правилника разматра ракетно моделарска комисија, чије су надлежности, начин и динамика рада прописане у "Правилнику о раду стручних комисија ВСС". Предлози за измену такмичарског правилника могу бити у једној од следећих форми:

- а) измена или брисање постојећег члана правилника са наведеном тачном ознаком члана
- б) додавање новог члана правилника, који поред текста члана мора садржати и референцу на поглавље у које се додаје

Предлог за измену правилника може бити достављен и у форми комплетног документа, у коме су јасно означени делови текста који се избацију (нпр. прецртани) и делови текста који се додају (нпр. другом бојом).

Сви предлози за измену и допуну који добију позитивну оцену РМК предлажу се општој спортској комисији ВСС која их усваја и доноси одлуку о датуму њихове примене, у општем случају 01. Јануар наредне такмичарске године.

А.3 Скраћенице у правилнику и њихово значење

FAI Међународна аеронаутичка федерација

СИАМ Међународна спортска комисија за ваздухопловно и ракетно моделарство ВСС

Ваздухопловни савез Србије

РМК Ракетно моделарска комисија односно подкомисија или координатор ВСС за спортску грану ракетно моделарство.

ОСП Општи спортски правилник ВСС

А.4. Референце

"FAI Sporting Code, Section 4 – Aeromodelling(Volume S)", публикована верзија 2018 "Општи спортски правилник ВСС", Октобар 2017

"Правилник о такмичарским дозволама ВСС", Октобар 2017 "Правилник о ваздухопловним репрезентацијама", Април 2013

"Правилник о ваздухопловним репрезентацијама измене и допуне" Март 2014. "Правилник о раду ВСТ комисија ВСС", Септембар 2017

ПОГЛАВЉЕ 1 – ТАКМИЧАРСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ И УОПШТЕНЕ ДЕФИНИЦИЈЕ

1.1. Генерално

Правила за све такмичарске дисциплине ракетног моделарства дефинисана у међународном правилнику сматрају се саставним делом овог правилника. Све усвојене измене или допуне у међународном правилнику аутоматски важе од датума примене.

Међународно признате такмичарске дисциплине су:

- S1 - Модели ракета за постизање висине (Altitude Models)
- S3 - Модели ракета за такмичење у трајању лета са падобраном (Parachute duration models) S4 - Модели ракетоплана за такмичење у трајању лета (Boost-glider duration models)
- S5 - Модели макета ракета за постизање висине (Scale-altitude models)
- S6 - Модели ракета за такмичење у трајању лета са траком (Streamer duration models) S7 - Модели макета ракета (Scale models)
- S8 - Радио командовани ракетоплан (Rocket glider duration models)
- S9 - Модели ракета за такмичење у трајању лета са жирокоптером (Gyrocopter duration models)

Општа форма правилника дисциплине

Правилник такмичарске дисциплине мора у себи да садржи ознаку и назив дисциплине, те одредбе које одређују:

- а) техничке карактеристике модела, погон и припадајућа ограничења б) начин пуштања у лет и дозвољене инструменте за извођење лета в) перформансе које се мере, начин утврђивања и мерења
- г) дефиницију званичног лета, број летова, начин обрачуна резултата и разрешавање нерешених исхода
- д) специфичне услове терена под којима се дисциплина лети, ако постоје

Изведене дисциплине

Такмичарска дисциплина може бити дефинисана као изведена из постојеће (матичне) дисциплине чији је назив у њеном префиксу. Правилник изведене дисциплине може садржати само одредбе које дефинишу разлику у односу на основну, а сва правила матичне дисциплине која нису преиначена важе и за изведену и не наводе се посебно.

Привремена правила

Организатор такмичења које у програму предвиђа дисциплине које нису дефинисане такмичарским правилником приликом пријаве на конкурс ВСС за организацију такмичења доставља РМК и привремена правила која задовољавају форму из претходна два параграфа. Тек након успешно реализованог такмичења по привременим правилима, и позитивне оцене РМК може се поднети предлог за увођење те дисциплине у такмичарски правилник.

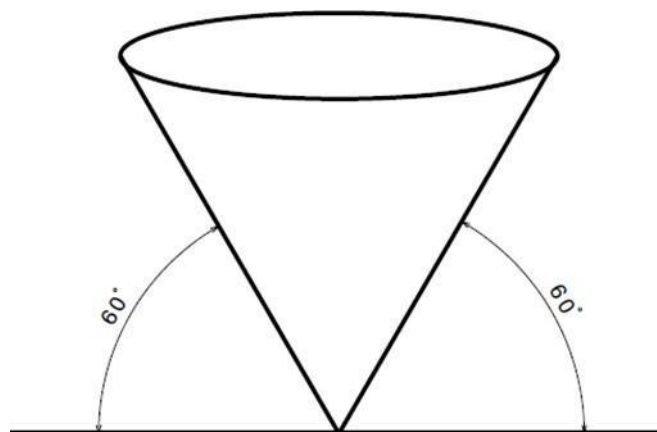
Укидање дисциплине

Укидање дисциплине односно брисање њених правила из такмичарског правилника могуће је у једном од следећих случајева:

- а) Ако се одлуком надлежних органа FAI (CIAM) дисциплина са истим или довољно сличним правилима укључи у међународни правилник.
- б) Ако у претходне 4 године није одржано ниједно званично такмичење у тој дисциплини.

1.2. Такмичарски модел ракете

Такмичарски модел ракете је уређај који за остваривање вертикалног лета користи ракетни мотор. Вертикални лет или скоро вертикални лет подразумева кретање такмичарског модела ракете у простору ограниченом купом чије су стрнице нагнуте под углом од 60 степени. Такође модел мора да поседује уређај за безбедно спуштање на земљу. Модели морају бити израђени од материјала који нису метални.

Слика бр.1 – Изглед купе унутар које се мора одвијати лет

Модел мора да буде израђен тако да је могуће остварити више од једног лета. Мотор не сме бити причвршћен за остатак контрукције модела лепком, такође ни у једној фази лета не сме бити одбачен.

1.2.1. Мотор

Мотор такмичарског модела ракете погоњен је на чврсто гориво у ком су сви састојци запаљиве природе. Мотор је конструисан тако да се радна материја мотора не може лако извадити. Кућиште мотора не сме бити израђено од материјала који су метални. Минимални пречник кућишта мотора не сме бити мањи од 10 милиметара. Уколико дође до неконтролисаног пораста притиска унутар кућишта мотора (експлозија мотора), само кућиште не сме бити оштећено већ сав преостали садржај мора да изађе кроз прописане отворе. Мотор мора бити дизајниран тако да не сме доћи до спонтаног паљења.

Преправке на самом мотору се могу вршити уз консултацију са произвођачем лично и не смеју бити такве да угрожавају безбедност било ког учесника такмичења.

На домаћим такмичењима дозвољена је искључиво употреба мотора домаће израде, одобрених од надлежних органа Ваздухопловног савеза Србије.

Мотори су подељени на поткласе према укупном импулсу ,чија је ознака видно утиснута на кућиште мотра, на следећи начин.

Ознака	Укупни импулс	Јединица
$\frac{1}{2} A$	0.00 – 1.25	НС
A	1.26 – 2.50	НС
B	2.51 – 5.00	НС
C	5.01 – 10.00	НС
D	10.01 – 20.00	НС
E	20.01 – 40.00	НС
F	40.01 – 80.00	НС

*НС – ЊУТН-СЕКУНД (Јединица за укупни импулс РМ)

1.2.2. Тежина модела

Укупна тежина модела укључујући и мотор самог модела не сме прећи 1500 грама, у наставку су дефинисана правила за одређене дисциплине о ограничењима минималне и максималне тежине.

1.2.3. Више-степенни модели

Такмичарски модел ракете не сме имати више од три степена. Степен се дефинише као део конструкције која садржи један или више мотора који се истовремено пале и дизајниран је тако тако да се одвоји од остатка модела и безбедно настави лет. Укупни импулс мотора који се налази у нижем степену мора бити већи или једнак од укупног импулса у преосталим вишим степенима.

У даљем тексту дат је ближи опис међународно признатих дисциплина које се активно лете у Републици Србији:

1.3.1. Модели ракета за постизање висине (КЛАСА S1)

1.3.1.1. Дефиниција

Такмичар чији модел ракете постигне највећу висину, измерену или израчунату, биће проглашен победником.

1.3.1.2. Регистрација

Сваки такмичар има право на регистрацију два модела, у посебним случајевима региструје се трећи модел. Ти случајеви су дефинисани у наставку.

1.3.1.3. Конструктивне карактеристике модела.

Модел ракете за постизање висине може имати највише три (3) оперативна степена.

Уколико је модел **једноступен**, његове конструктивне карактеристике подразумевају следеће:

1. Минимална укупна дужина модела одређује се према поткласи мотора и износи:
 - А и В – 500 мм
 - С – 650 мм
 - D – 800 мм
 - Е – 950 мм
 - F – 1100 мм
2. Минимални пречник тела модела не сме бити мањи од 25 мм на најмање 65% укупне дужине модела.
3. Модел не сме имати „boat-tail“ (сужење трупа у репном делу).

Уколико је модел **вишестепен** (двостепен или тростепен), његове конструктивне карактеристике подразумевају следеће:

1. Минимална укупна дужина модела одређује се према поткласи мотора и износи:
 - А и В – 500 мм
 - С – 650 мм
 - D – 800 мм
 - Е – 950 мм
 - F – 1100 мм
2. Минимални пречник тела сваког степена не сме бити мањи од 25 мм на најмање 65% дужине тог степена.
3. Последњи степен модела не сме имати „boat-tail“ (сужење трупа у репном делу).

1.3.1.4. Класификација постигнутих резултата

Сваки такмичар има право на три лета. Најбољи од три лета се користи за рангирање такмичара. Уколико два такмичара имају исти резултат након трћег лета, биће им дозвољен додатни лет за који могу користити нови модел (трећи модел) .

1.3.1.5. Поткласе

Такмичење у постизању висине подељено је на основу максималне дозвољене масе и максималног дозвољеног импулса мотора. Подела је приказана у следећој табели:

Поткласа	Укупни импулс (НС)	Максимална тежина (г)
S1A	0.00 – 2.50	60
S1B	2.51 – 5.00	90
S1C	5.01 – 10.00	120
S1D	10.01 – 20.00	240
S1E	20.01 – 40.00	300
S1F	40.01 – 80.00	500

1.3.2. Модели ракета за такмичење у трајању лета са уређајем за спуштање (КЛАСА S3 и S6)

1.3.2.1. Дефиниција

Такмичар чији модел ракете постигне најдуже измењено трајање лета биће проглашен победником. Уређаји за спуштање су падобран и трака. Током лета ниједан део модела ракете не сме да се одвоји од ракете или одбаци.

1.3.2.2. Регистрација

Сваки такмичар има право на регистрацију два модела, у посебним случајевима региструје се трећи модел. Ти случајеви су дефинисани у наставку.

1.3.2.3.1. Конструктивне карактеристике модела.

Модел ракете за трајање лета мора бити једностепен. Конструктивне карактеристике подразумевају следеће:

1. Минимална дужина модела је 500 мм
2. Минимални пречник модела је 40 мм на 50% дужине модела, пречник на другим 50% дужине модела може бити мањи од 40 мм

Материјал за израду модела мора бити папир.

Импрегнација модела није ограничена и може се вршити по жељи такмичара различитим средствима (епоксидне смоле, нитро-лакови и слични премази), под условом да не нарушавају безбедност модела и не мењају основну конструкцију.

За јуниоре, врх модела мора бити израђен од пластике (ПВЦ), а стабилизатори од балзе.

Код сениора избор материјала за врх и стабилизаторе није ограничен.

Ово правило се примењује на сва домаћа такмичења, укључујући кола лиге и Државно првенство, у оквиру важећег такмичарског правилника.

1.3.2.3.2. Конструктивне карактеристике уређаја за спуштање.

1. Падобран мора имати облик калоте и мора имати најмање три конца који остварују везу између модела и падобрана. Падобран може бити замењен након сваког лета.
2. Трака мора имати облик правоугаоника са односом дужине и ширине најмање 10:1 и мора бити направљена од савитљивог материјала. Трака се мора потпуно одвити током лета. Трака може бити замењена након сваког лета.

1.3.2.4. Мерење времена и поткласе

Такмичење у трајању лета подељено је на основу максималне дозвољене масе и максималног дозвољеног импулса мотора. Подела је приказана у следећој табели:

Класа	Укупни импулс (НС)	Максимум (секунде)
S3A/S6A	0.00 – 2.50	300/180
S3B/S6B	2.51 – 5.00	420/240
S3C/S6C	5.01 – 10.00	540/300
S3D/S6D	10.01 – 20.00	660/360

1.3.2.5. Класификација постигнутих резултата

Сваки такмичар има право на три лета. Збир сва три лета користи се за рангирање такмичара. Уколико два такмичара имају исти резултат након трећег лета, биће им дозвољен додатни лет за који могу користити нови модел (трећи модел).

1.3.3. Модели ракетоплана за такмичење у трајању лета (КЛАСА S4)

1.3.3.1. Дефиниција

Ракетоплан је вид летелце са фиксним или расклопивим крутим крилима непромењиве геометрије и за погон користи ракетни мотор. Такмичар чији модел ракетоплана постигне најдуже иземерено трајање лета биће проглашен победником. Током лета ниједан део модела ракетоплана не сме да се одвоји од ракетоплана или одбаци.

1.3.3.2. Регистрација

Сваки такмичар има право на регистрацију два модела, у посебним случајевима региструје се трећи модел. Ти случајеви су дефинисани у наставку.

1.3.3.3. Конструктивне карактеристике модела.

Модел ракетоплана за трајање лета мора бити једноступен.

1.3.3.4. Мерење времена и поткласе

Такмичење у трајању лета подељено је на основу максималне дозвољене масе и максималног дозвољеног импулса мотора. Подела је приказана у следећој табели:

Поткласа	Укупни импулс (НС)	Максимална тежина (г)	Максимум (секунд)
S4A	0.00 – 2.50	60	180
S4B	2.51 – 5.00	90	240
S4C	5.01 – 10.00	120	300

S4D	10.01 – 20.00	240	360
S4E	20.01 – 40.00	300	360
S4F	40.01 – 80.00	300	360

*НС – ЊУТН-СЕКУНД (Јединица за укупни импулс РМ)

1.3.3.5. Класификација постигнутих резултата

Сваки такмичар има право на три лета. Збир сва три лета користи се за рангирање такмичара. Уколико два такмичара имају исти резултат након трећег лета, биће им дозвољен додатни лет за који могу користити нови модел (трећи модел).

1.3.4. Модели макета ракета (КЛАСА S7)

1.3.4.1. Дефиниција

Модели макета ракета су скалирани модели постојећих ракета, управљаних пројектила или свемисрских возила. Такмичар чији модел освоји највећи збир статичких бодова и бодова који се добијају на основу верности лета самог модела, биће проглашен победником.

1.3.4.2. Регистрација

Сваки такмичар има право на регистрацију једног модела макете ракете.

1.3.4.3. Конструктивне карактеристике модела

Такмичар мора доставити релевантне податке о прототипу ради утврђивања верности модела.

Релевантни подаци подразумевају:

- техничке цртеже са основним димензијама,
- фотографије прототипа,
- навођење извора документације.

Подаци морају потицати из веродостојних извора (књиге, техничка документација, службене публикације, музејска документација и слично).

Уколико је прототип вишестепени, сам модел не мора бити вишестепени.

Максимална лансирана маса модела не сме бити већа од **1500 грама**.

Укупни максимални импулс мотора не сме бити већи од **160 Њутн-секунди**, при чему максимални импулс по једном мотору не сме прећи **80 Њутн-секунди**.

1.3.4.5. Класификација постигнутих резултата

Такмичар ради остваривања статичких бодова мора доставити:

1. Аутентичне скице прототипа са најмање десет димензија и најмање три пречника попречних пресека.
2. Најмање једну фотографију у боји целог прототипа.
3. Најмање три фотографије детаља прототипа.
4. Податке о положају тежишта, центру потиска и укупној маси модела.

Статичко бодовање

Статички бодови се деле у три групе:

1. **Верност прототипу** – максимално 200 бодова
Све димензије модела веће од 10 мм не смеју одступати више од 10% од скалираних димензија прототипа.
2. **Квалитет израде и финална обрада** – максимално 250 бодова.
3. **Комплексност модела** – максимално 150 бодова.

Оцењују се:

- степен детаљности,
- број спољашњих елемената,
- симетричност,
- сложеност припреме за лет,
- сложеност шеме бојења.

Лет модела

Сваки такмичар има право на два лета.

Мора бити остварен најмање један стабилан лет, уколико временски услови то дозвољавају.

Лет се оцењује на основу:

- стабилности узлетања,
- верности путање лета прототипу,
- правилног извођења најављених фаза,
- безбедног повратка модела.

Максималан број бодова за лет износи **100 бодова**.

Укупни број бодова

Укупни максимални број бодова у дисциплини S7 износи:

- 200 (верност)
- 250 (израда)
- 150 (комплексност)
- 100 (лет)

Укупно: 700 бодова

1.3.5. Модели макета ракета за постизање висине (КЛАСА S5)

1.3.5.1. Дефиниција

Модели макета ракета су скалирани модели постојећих ракета, управљаних пројектила или свемисрских возила. Такмичар чији модел освоји највећи збир статичких бодова и бодова који се добијају на основу висине које је достигао сам модел, биће проглашен победником.

1.3.5.2. Регистрација

Сваки такмичар има право на регистрацију једног модела макете ракете.

1.3.5.3. Конструктивне карактеристике модела

Такмичар мора доставити релевантне податке о свом прототипу како би судије биле у стању да процене верност израде самог модела. Релевантни подаци подразумевају техничке податке о основним димензијама и фотографије. Подаци о димензијама морају бити из тачног извора као што су: часописи, књиге, упутства за употребу, техничка документација и друго. Уколико је прототип вишестепени, сам модел то не мора бити.

1.3.5.4. Поткласе

Такмичење у постизању висине подељено је на основу максималне дозвољене масе и максималног дозвољеног импулса мотора. Подела је приказана у следећој табели:

Поткласа	Укупни импулс (НС)	Максимална тежина (г)
S5A	0.00 – 2.50	90
S5B	2.51 – 5.00	120
S5C	5.01 – 10.00	150
S5D	10.01 – 20.00	180
S5E	20.01 – 40.00	240
S5F	40.01 – 80.00	500

1.3.5.5. Класификација постигнутих резултата

Сваки такмичар за освајање што већег броја статичких бодова мора доставити следеће техничке податке:

1. Аутентичне скице прототипа са барем десет димензија и бар три пречника попречних пресека.
2. Макар једну фотографију у боји целог прототипа са јасно видљивим детаљима као што су боја, ознаке и друго.
3. Најмање три фотографије детаља и склапања самог прототипа.
4. Подаци на техничким цртежима о тежишту, центру потиска и и укупне масе модела.

Статички бодови се деле у следеће три групе.

1. Да би се модел макете ракете сматрао верном копијом стварног прототипа, потребно је да све димензије модела чија је вредност већа од 10 милиметара не одступају више од 10% од вредности скалираних димензија прототипа. Максимални број бодова који такмичар може постићи за верност модела макете ракете је 200.
2. Оцењивањем уредности, начина израде и финалне обраде максимални број бодова који такмичар може постићи је 250.
3. Оцењивањем нивоа комплексности модела макете ракете највећи број који такмичар може постићи је 150 бодова. С тим што оцењивањем симетричности макете, броја спољашњих компоненти, шеме бојења и нивоа тежине прирема модела за лет може се постићи највише 110 бодова, док остатак од 40 бодова се постиже уколико је прототип јединствен на такмичењу. Односно 40 бодова ће поделити два такмичара који имају прототип и чије су прототипови једина два тог типа на такмичењу. Уколико је миинимлан број једног типа прототипа на такмичењу 3, ниједан такмичар неће добити бонус од 40 бодова.

Сваки такмичар има право на три лета током којих мора извести бар један стабилан лет ако време и временске прилике то дозволе.

1.3.6. Радио командовани ракетоплан (КЛАСА S8E/P)

1.3.6.1. Дефиниција

Такмичар који постигне што прецизније трајање лета у комбинацији са слетањем на тачно одређену површину биће проглашен победником.

1.3.6.2. Регистрација

Сваки такмичар има право на регистрацију два модела, у посебним случајевима региструје се трећи модел. Ти случајеви су дефинисани у наставку.

1.3.6.3. Конструктивне карактеристике модела

Модел радио командованог ракетоплана мора бити јендостепени модел са крутим крилима којим се управља преко ради станице. Минимални размах крила радио командованог ракетоплана на самом полетању мора бити 115 центиметара. Ради безбедности радијус предњег дела трупа не сме бити мањи од 5 милиметара. Укупни максимални импулс мотора мора бити у опсегу од 21.01 од 40.00 Њутн-Секунди.

1.3.6.4. Класификација постигнутих резултата

Моделу ће бити мерено време од тренутка напуштања рампе за лансирање до тренутка додира са земљом приликом слетања. Један бод се остварује за сваку пуну секунду проведену у ваздуху до максималних 360 секунди. По један бод ће бити одузет за сваку пуну која пређе 360 секунди. Када предњи део трупа ракетоплана дотакне тло, биће измерена раздаљина до центра круга обележеног на земљи. Један бод ће бити одузет од максималних 100 бодова за сваких 10 центиметара од центра.

Додатни бодови се неће доделити уколико време лета буде дуже од 390 секунди или уколико модел слети вљн обележеног круга за слетање. Укупан резултат такмичара представља збир бодова освојених на време трајања лета и додатних бодова за слетање. Такмичари су подељени у групе. Победник групе у одређеном турнусу осваја 100 бодова док се осталим такмичарима остварени број бодова рачуна према следећој формули:

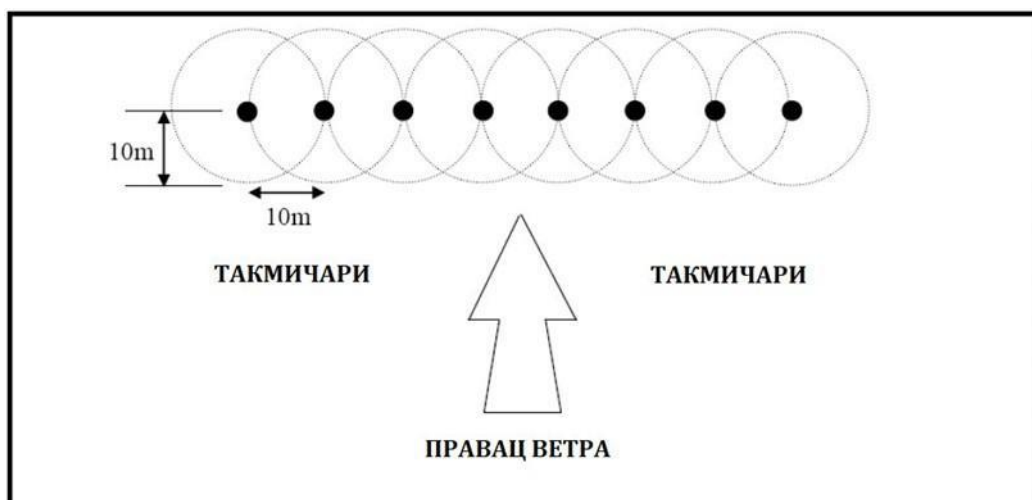
$$\text{Број бодова такмичара} = 1000 * \frac{\text{Резултат такмичара}}{\text{Резултат победника}}$$

Пет такмичара са највећим бројем бодова квалификују се у последњи финални турнус. Коначна класификација биће извршена на основу збира резултата летова сваког такмичара.

1.3.6.5. Организација стартних места

Такмичари ће бити подељени у грепе. Свака група има право на 3 минута припрема пре него што главни судија изда наредбу за одбројавање радног времена. Свака група има право на 12 минута радног времена у оквиру ког се морају обавити званични летови. Уколико такмичар не успе да лансира модел, дозвољено му је да понови покушај тек након покушаја свих осталих такмичара који су били регистровани за старт у време његовог покушаја.

Изглед прописаног места за слетање приказано је на следећој слици.

Слика бр.2 – Изглед простора за слетање

У нормалној ситуацији кругови се преклапају, с тим што центри никад нису на мањој

раздаљини од 10 метара. Такмичар и један помоћник смеју стајати на простору означеном за то као и унутар самих кругова.

1.3.7. Модели ракета за такмичење у трајању лета са жирокоптером (КЛАСА S9)

1.3.7.1. Дефиниција

Такмичар чији модел ракете постигне најдуже измењено трајање лета биће проглашен победником. Уређаји за спуштање је жирокоптер. Током лета ниједан део модела ракете жирокоптера не сме да се одвоји од ракете или одбаци.

1.3.7.2. Регистрација

Сваки такмичар има право на регистрацију два модела, у посебним случајевима региструје се трећи модел. Ти случајеви су дефинисани у наставку.

1.3.7.3.1. Контруктивне карактеристике модела.

Модел ракете за трајање лета мора бити једноступен. Конструктивне карактеристике подразумевају следеће:

1. Минимална дужина модела је 500 мм
2. Минимални пречник модела је 40 мм на 50% дужине модела, пречник на других 50% дужине модела може бити мањи од 40 мм

Материјал за израду модела мора бити папир и балза.

Импрегнација модела није ограничена и може се вршити по жељи такмичара различитим средствима (епоксидне смоле, нитро-лакови и слични премази), под условом да не нарушавају безбедност модела и не мењају основну конструкцију.

За јуниоре, врх модела мора бити израђен од пластике (ПВИЦ), а стабилизатори од балзе.

Код сениора избор материјала за врх и стабилизаторе није ограничен.

Ово правило се примењује на сва домаћа такмичења, укључујући кола лиге и Државно првенство, у оквиру важећег такмичарског правилника.

1.3.7.3.2. Контруктивне карактеристике уређаја за спуштање.

1. Уређај за спуштање, жирокоптер, приликом спуштања мора остварити ауторотацију дуж своје осе.
2. Жирокоптер мора бити израђен од крутих материјала.
3. Прототипи жирокопа чији дизајн подсећа на падобран или је дизајниран на сличан начин, биће искључен из даљег такмичења.

1.3.7.4. Мерење времена и поткласе

Такмичење у трајању лета подељено је на основу максималне дозвољене масе и максималног дозвољеног импулса мотора. Подела је приказана у следећој табели:

Поткласа	Укупни импулс (НС)	Максимална тежина (г)	Максимум (секунд)
----------	--------------------	-----------------------	-------------------

S9A	0.00 – 2.50	60	180
S9B	2.51 – 5.00	90	240
S9C	5.01 – 10.00	150	300
S9D	10.01 – 20.00	200	360

1.3.7.5. Класификација постигнутих резултата

Сваки такмичар има право на три лета. Збир сва три лета користи се за рангирање такмичара. Уколико два такмичара имају исти резултат након трећег лета, биће им дозвољен додатни лет за који могу користити нови модел (трећи модел).

ПОГЛАВЉЕ 2 - ТАКМИЧЕЊА

2.1 Систем и категорије такмичења

Званична такмичења чине сва спортска надметања у ракетном моделарству уписана у такмичарски календар FAI и ВСС. Процедура конкурса за организацију такмичења, усвајање календара, као и надлежности организатора су дефинисане у ОСП ВСС.

Међународна такмичења су такмичења 1. и 2. категорије уписана у међународни календар која се организују према одредбама међународног правилника и то светска, континентална и регионална првенства, те светски купови и отворена међународна такмичења.

Домаћа такмичења су државна првенства и такмичења 3. категорије која подлежу и посебним одредбама такмичарског правилника које ближе одређују њихову организацију.

2.1.1. Отворена такмичења

У општем случају сва домаћа такмичења у ракетном моделарству се сматрају отвореним за све чланове ВСС за важећим такмичарским доволама, односно без ограничења учешћа по дефиницији из члана 10. ОСП.

а) Број, пол, годиште и клубска припадност такмичара није ограничена

б) Главни пласман у свакој дисциплини је један и општи тј. обухвата све такмичаре без обзира на пол и узраст.

в) У свакој дисциплини организатор обавезно награђује спортским трофејима три такмичара са најбољим резултатом у општем пласману. Остале пласмане и награде организатор наводи у програму такмичења.

2.2 Такмичари и екипе

Општа дефиниција Такмичара и Екипе дата је у члану 31. ОСП ВСС. Екипу чине најмање два такмичара или посаде.

2.2.1 Јуниори

У ракетном моделарству ЈУНИОР је такмичар који у текућој такмичарској години пуни 18 година или мање, а сви остали такмичари се сматрају СЕНИОРИМА.

а) Јуниори имају апсолутно право наступа у сениорској конкуренцији, и појединачно и у саставу сениорских посада и екипа.

б) Ако се на такмичењу јуниорско и сениорско надметање у једној дисциплини дешавају истовремено под истим условима (турнусима), постигнути резултат јуниору важи и у сениорској конкуренцији.

На ранг листи у општем пласману јуниори се обележавају знаком „Ј“ иза имена такмичара.

2.2.2 Млађи јуниори

Млађи јуниори су сви јуниори који у текућој такмичарској години пуне 12 година или мање. Програмом такмичења организатор може предвидети и пласман и у овој старосној категорији. Програмом јуниорских такмичења могу бити предвиђене и четворочлане екипе код којих је четврти члан обавезно млађи јуниор.

На ранг листи у општем и јуниорском пласману, млађи јуниори се обележавају знаком „МЈ“ иза имена такмичара.

2.2.3 Женска конкуренција

Међународни правилник не предвиђа поделу на мушки и женски пласман, и све такмичарке су апсолутно равноправне у општој конкуренцији. Програмом такмичења организатор може у промотивне сврхе предвидети издвојени пласман у женској конкуренцији, али не сме да искључи такмичарке из општег пласмана.

2.3 Општа правила организације такмичења

У општем случају на домаћим такмичењима примењују се општа правила организације за међународна такмичења дефинисана у поглављу С свеске „General Rules“ међународног правилника.

2.3.1 Обележавање модела

Означивање модела се врши на делу модела где је то јасно видљиво, националном ознаком и бројем спортске дозволе. Забрањене су вишеструке, односно ознаке другог такмичара. Свака нерегуларност обележавања, повлачи дисквалификацију такмичара.

2.3.2 Терен и стартна линија

На такмичењима на отвореном простору у општем случају организатор мора предвидети зону простирања и слетања модела према временским условима. Осим такмичара и помоћника у очекиваној зони простирања и слетања модела не смеју се налазити особе, возила и други покретни објекти који могу да ометају лет модела и његово праћење од стране судија и мерилаца времена. Такмичари имају право да уложе приговор и да захтевају од организатора померање стартне линије уколико наведени услови нису испуњени.

2.3.3 Термин за тренинг

Ако организатор није у могућности да по одредбама међународног правилника обезбеди дан за тренинг, обавезан је да пре почетка такмичења обезбеди време за тренинг од најмање 1 сат.

2.3.4 Извођење такмичења и сатница

У општем случају сатница такмичења односно извођење званичних летова у задатим

временским оквирима (турнусима) спроводи се на начин прописан међународним правилником за ту дисциплину.

Општи модел сатнице је посебан турнус за сваки лет, а алтернативна решења организатор мора навести у распису:

а) Слободна пријава (флексибилни турнуси), где у једном временском оквиру такмичари изводе део или све правила предвиђене летове по слободном избору. Такмичење може бити подељено и на турнусе у којима се изводи одређен део од укупног броја летова. Време трајања такмичења или турнуса не рачунајући паузе, је најмање 30 минута по предвиђеном лету.

2.3.5 Контрола модела

Контрола модела спроводи се према одредбама међународног правилника. Када се такмичење спроводи командованим стартом, контрола модела се врши пре изласка групе такмичара на старт.

Дисквалификација услед техничке нерегуларности модела је могућа ако и само ако је организатор потребне инструменте ставио на располагање такмичарима за самоконтролу.

2.3.6. Жири такмичења, примедбе, жалбе и спорови

На домаћим такмичењима жири је трочлан и поступа по процедурама из међународног правилника и ОСП ВСС. У случају да решење жалбе или спора није могуће због одсуства жирија или других нерегуларности, решавање спора преузима Општа Спортска комисија ВСС.

2.3.7. Прекид такмичења

Такмичење може бити прекинуто услед оправданих разлога (смањена видљивост, прејак ветар и сл.) и уколико се прекинуто такмичење не настави коначни резултати се проглашавају на основу регуларно завршених турнуса.

За домаћа такмичења која су реализована по моделу слободне пријаве у једном временском интервалу за све предвиђене летове (у једном турнусу), за коначни пласман рачуна се онај број летова који је остварило бар две трећине такмичара заокружено навише, при чему се рачунају само они такмичари који имају бар један званичан лет.

2.3.8. Организација лансирног полигона

Такмичења ракетних моделара могу се одржавати на равном терену минималне величине око 500 x 500 метара, удаљеном од прометних путева, електричних водова, већих водених површина, брзих и дубоких водотокова, железничких пруга и др. чиме се осигурава безбедност свих учесника такмичења.

Стартна места се организују по линијској или полукружној шеми. У случају већег броја такмичара могу бити подељена у више сектора (напр. за сениоре и за јуниоре). Сваким сектором руководи по један главни судија и његов помоћник.

Непосредни организатор међународног такмичења или државног првенстава дужан је да, ради несметаног одвијања такмичења, обезбеди следећа техничка средства:

1) Таблу за објављивање информација и резултата минималне величине А0 (841 x 1189 мм) чија се доња ивица налази на висини око 70 см.

- 2) Службени часовник који означава званично време такмичења пречника минимално 20 см, тачности 60 секунди за 24 часа, који се истиче на видном месту, непосредно поред табле из тачке 1. Уређај за означавање почетка и краја кола односно такмичења, који треба да буде звучни преко кога је могуће обавестити такмичаре о почетку и трајању кола такмичења (разгласни систем са звучницима и микрофоном).
- 3) Озвучење за комуникацију главног судије са такмичарима.
- 4) Анеометар са директним читавањем брзине ветра у метрима у секунду, постављен код записничког стола на висини не мањој од 2,5 метра.
- 5) Један лап-топ рачунар са ласерским штампачем и инсталираном новијом верзијом «MS Office» ради обраде података на терену и штампања резултата.
- 6) Мобилни извор електричне енергије уколико не постоји извор из градске мреже (агрегат 2,5 kw).
- 7) По две електронске штоперице за свако стартно место са тачношћу читавања 1/100 секунде за такмичења у трајању лета.
- 8) По два двогледа са трокраким носачем (триподом) за свако стартно место.
- 9) Тракасти лењир дужине до 10 метра, за мерење тачности слетања радио-управљаних модела.
- 10) Обезбеђену техничку подршку за читавање уређаја за мерење висине код категорија C1 и C5.
- 11) Табле или пирамиде за обележавање стартног места по једна за свако стартно место.
- 12) Рекет са бројем стартног места за најаву старта по један за свако стартно место.
- 13) Стартне бројеве са арапским цифрама величине минимално 150 мм, за сваког такмичара, који број носи на грудима и леђима на терену за време трајања такмичења.
- 14) Простор за такмичаре за несметану припрему модела за такмичење. У случају могућих падавина мора се обезбедити један или више шатора одговарајуће величине према броју такмичара и врсти модела.
- 15) Паркинг за аутомобиле такмичара и публике.
- 16) Корпе или кесе за отпатке (на одговарајућим држачима) постављене на видним местима на терену где бораве такмичари.
- 17) Простор заштићен од ветра за обављање техничког прегледа и мерење тежине модела.
- 18) Сунцобране за свако стартно место за мераче времена, судије и записничара.
- 19) Вагу за мерење тежине модела са прецизним читавањем тежине у грамама до пет килограма.
- 20) Један мањи сто и две столице за свако стартно место и за главног судију и помоћника по стартном сектору.
- 21) Један сто и три столице за жири на међународним такмичењима односно за спортског

директора, делегата и записничара на државним првенствима. Траке и кочићи за обележавање стартних места по око 8 кочића и 10 метара пластичне траке за обележавање по стартном месту.

- 22) Санитарни објект (мобилни објект) у складу са бројем учесника такмичења.
- 23) Цистерна са техничком водом за умивање и освежење учесника.
- 24) Пијаћу воду на терену или у непосредној близини.
- 25) Бифе са могућношћу обезбеђења хране и освежавајућих пића уз накнаду.

Техничка средства која се обезбеђују са послужиоцима од специјализованих установа, неопходна за безбедно и регуларно спровођење такмичења у ракетном моделарству су:

- 26) Санитетско обезбеђење које чини један лекар и/или санитарски техничара са колима хитне помоћи и медицинским материјалом за хитну помоћ.
- 27) Противпожарна заштита (ватрогасно возило или апарат за гашење пожара са послужиоцем).

За такмичења нижег ранга поједине ставке које не утичу на безбедност такмичара и регуларност такмичења могу бити изостављене уз претходну сагласност делегата такмичења, што се уноси у извештај делегата са такмичења.

2.4. Службена лица

На такмичењима ракетних моделара службена лица такмичења чине:

- 1) Делегат Ваздухопловног савеза Србије,
- 2) ФАИ или такмичарски жири,
- 3) Спортски директор такмичења,
- 4) Главни судија за сениоре и/или јуниоре

Друга службена лица на терену су:

- 5) Мерачи времена (по двојица на свако стартно место),
- 6) Мерачи висине (два оператера за читање уређаја),
- 7) Мерачи прецизности слетања (укупно два)
- 8) Екипа за технички преглед модела (два по једном месту за технички преглед модела).
- 9) Екипа за рачунарску обраду резултата такмичења,
- 10) Екипа за прикупљање и приказ резултата током такмичења (записничар, исписивач резултата на табли са резултатима и курири за прикупљање резултата) .
- 11) Редари за одржавање реда и регулисање кретања публике (минимално два са видљивим ознакама функције). Радне дужности спортских органа такмичења одређене су другим правилницима, а других службених лица одређује спортски директор такмичења.

2.5. Администарација такмичења

Службена документа такмичења представљају:

- 1) Пријава такмичења у Спортски календар,
- 2) Распис за такмичење који се дистрибуира најкасније до 31.марта у складу са ОСП ВСС (члан 16) и који садржи: назив такмичења, датум и место одржавања, такмичарске класе и распоред одржавања, котизацију по учеснику, остале трошкове такмичења као што су смештај, исхрана итд., распоред такмичења, спортске функционере на такмичењу, награде за победнике, особу за контакт са адресом, телефоном, емаилом, рок за пријаву и рачун за уплату котизације.
- 3) Пријаве учесника које садрже: назив клуба који се пријављује и адресу, име вође екипе, имена такмичара са ознаком класа у којима се такмиче и бројевима такмичарских дозвола, време доласка на такмичење и начин смештаја и исхране током такмичења који прихватају.
- 4) Стартне листе које садрже: назив такмичења, датум одржавања, такмичарску класу, ознаке модела, резултате сваког старта са потписима мерача времена и такмичара (вође екипе).
- 5) Листе са резултатима по класама које садрже:

А) У класама за трајање лета и висине:

Назив такмичења, датум и место одржавања, класа модела у којој се такмичење одржава. У табели се по колонама исписују следећи подаци: редни број, стартни број, презиме и име такмичара, број такмичарске дозволе, екипа за коју се такмичи, резултати појединачних стартова (3 редовна и 2 додатна лета), укупан број бодова такмичара, пласман такмичара, укупан број бодова екипе и пласман екипе. За класу макете висина С5 се уписују и бодови статичког бодовања или без колоне за бодове за додатни лет.

Б) У класама макета:

Назив такмичења, датум и место одржавања, класа модела у којој се такмичење одржава. У табели се по колонама исписују следећи подаци: редни број, такмичарски број, презиме и име такмичара, број такмичарске дозволе, екипа за коју се такмичи, бодови за статичко бодовање макете, резултати појединачних летова (2 лета), укупан број бодова такмичара, пласман такмичара, укупан број бодова екипе и пласман екипе.

Б) У класи радио управљаних модела уписују се:

Назив такмичења, датум и место одржавања, класа модела у којој се такмичење одржава. У табели се по колонама исписују следећи подаци за сваку групу: број групе, број лета: редни број такмичара у групи, стартни број, презиме и име такмичара, број такмичарске дозволе, екипа за коју се такмичи, резултати трајања лета, растојање од централне линије, број бодова за лет, број бодова за слетање и прерачунати број бодова у оквиру групе.

По завршетку финалног лета даје се збирни преглед резултата такмичара и екипа. Листе се по правилу обрађују на рачунару у програму "Excel" у xls формату.

- 6) Приказ резултата на Табли за информације и приказ резултата је идентичан са онима датим у тачки 5, само се ради у већем формату, а подаци се исписују руком у току трајања кола, ради тренутне информисаности такмичара или се објављују на видео зиду-биму електронским путем.

7) Извештај ФАИ жирија за међународна такмичења и извештај делегата за домаћа такмичења на формулару прописане садржине.

8) Документација о жалбама и приговорима (у складу за Општим спортским правилником).

За међународна такмичења документација коју сачињавају извештај ФАИ жирија и коначни резултати по класама се у року од три дана по завршетку такмичења достављају канцеларији ФАИ, а за светске купове још и председнику Поткомитета за ракетно моделарство и координатору светских купова.

За домаћа такмичења извештај делегата и коначни резултати по класама се достављају канцеларији ВСС и Комисији за ракетно моделарство ВСС- председнику комисије, у складу са ОСП ВСС члан 55.

2.6. Државна првенства

Државна првенства су национална такмичења у појединачној и у екипној конкуренцији. Програм државних првенстава односно дисциплина за сваку такмичарску годину се утврђује према процедурама наведеним у члановима 7, 8, 9, 11 и 12 општег спортског правилника ВСС.

2.6.1. Дисциплине, такмичари и екипе на државном првенству

Према одредбама у члану 7. ОСП, државна првенства могу се организовати искључиво у такмичарским дисциплинама које су дефинисане у међународном спортском правилнику.

РМК може прописати квалификациону норму или друга ограничења, али у општем случају државна првенства су отворена такмичења односно право учешћа у индивидуалној конкуренцији на државном првенству није ограничено.

У екипној конкуренцији сваки клуб учесник може пријавити једну и само једну екипу и њен састав се потврђује организатору пре почетка такмичења.

Државна првенства могу бити сениорска, јуниорска и обједињена.

2.6.2. Пласмани на државном првенству

Када се јуниорско и сениорско државно првенство у истој дисциплини одржавају истовремено, на истом терену, под истим условима (истим турнусима) јуниорима се у појединачној конкуренцији исти резултат признаје на оба првенства. У том случају формирају се два одвојена екипна пласмана где у саставу екипе на сениорском првенству могу да буду и јуниори. Уколико се јуниорска и сениорска државна првенства одржавају одвојено, јуниор има право учешћа на сениорском државном првенству, с тим што јуниорски пласман неће бити издвојен. Жири, делегат, судије, мериоци и друга службена лица на државном првенству

На државним првенствима један стални члан трочланог жирија за све дисциплине је директор или главни судија такмичења, док се остали чланови бирају из редова гостујућих екипа.

Делегат такмичења учествује у раду жирија без права одлучивања. Дужности и овлашћења делегата такмичења су дефинисане у члану 21. ОСП ВСС. Образац за извештај делегата на домаћим такмичењима дат је у анексу правилника.

Такмичари не могу бити судије, лица задужена за контролу модела или мериоци времена у

дисциплинама у којима наступају.

У дисциплинама слободног лета када организатору државног првенства недостаје потребан број мерилаца за коретно извођење додатних летова (fly-off) ту улогу изузетно од претходног става могу преузети и такмичари који су завршили наступ.

2.6.3. Извођење и сатница Државног првенства

Државна првенства изводе се по правилима из међународног правилника за такмичења 1. категорије, односно по стандардном моделу сатнице један лет, један турнус.

2.7. Лига такмичења

Лига ракетних моделара је систем такмичења који се састоји од минимално три до максимално пет кола такмичења, као и завршног кола. Завршно коло је последње такмичење у систему лиге и организује се независно за остала кола лиге, односно као додатно такмичење. Лиге такмичења се одржавају у току календарске сезоне ВСС, по правилнику за ракетно моделарство ФАИ, општем спортском правилнику и правилнику за минималне услове за одржавање такмичења у РМ. Право учешћа на лига такмичењима имају сви такмичари који су чланови клубова и имају важећу спортску дозволу ВСС за ракетно моделарство у текућој години. Такмичење се одвија одвојено за сениоре и јуниоре, и могуће је организовати и једно и друго у склопу једног такмичења. Бодовање се врши одвојено за сениоре и за јуниоре, с тим да се јуниор може такмичити у сениорској категорији где му се признаје само сениорски пласман на том такмичењу, као и за генерални пласман у сениорској категорији. Право учешћа на завршном колу лиге има сваки такмичар и клуб који је учествовао на минимум два такмичења у систему лиге и остварио валидан резултат.

2.7.1. Учешће

Пријава учешћа на приредби врши се на обрасцу који прописује организатор приредбе. Пријава мора да садржи име и адресу учесника и друге податке који се траже према обрасцу, као и број такмичарске дозволе спортисте.

Пријаве за учешће подnose клубови организатору приредбе. Приликом пријаве такмичара добија се јединствен стартни број такмичара који га прати кроз цео систем лига такмичења и служи за лакше праћење резултата на генералној листи лига такмичења.

Сваки клуб има право да пријави највише три екипе по такмичењу, с тим да се у резултат генералног пласмана узима само резултат прве екипе. Такмичари унутар екипа су измењиви и није обавезно да увек буду исти. На спортској приредби не могу учествовати они такмичари који нису поднели пријаву на прописани начин и у предвиђеном року.

Трошкове делегата на лига такмичењима, као и на завршном колу лиге сноси Ваздухопловни савез Србије. Ове трошкове чине трошкови превоза и дневнице према важећим законским прописима. Трошкове смештаја и исхране сноси непосредни организатор такмичења. Трошкове главног судије сноси непосредни организатор.

Такса за учешће на колима лиге се не наплаћује, с тим да је сваки клуб дужан да поведе једног мерача времена по екипи, односно два уколико има две или три екипе на такмичењу.

Трошкове дневнице и путне трошкове мерача времена сноси клуб који их доводи, а остале трошкове као што су трошкови исхране и смештаја сноси организатор такмичења.

Дисциплине у којима се одржавају лига такмичења су:

- С3-1/2 А – Ракете са Падобраном,
- С4-1/2А – Ракетоплани,
- С6-1/2А – Ракете са Траком,
- С9-1/2А – Жирокоптери.

У току једног такмичења могуће је одржати три дисциплине, с тим да су основне дисциплине категорија С6-1/2А – ракета са траком и С3-1/2А – Ракета са падобраном, а трећу дисциплину бира организатор и обавештава такмичаре о томе путем билтена који се доставља у терминима прописаним правилницима ВСС.

На завршном колу лиге ракетних моделара се примењују иста правила по питању одабира категорија као и на колима лиге.

Пропозиције које се примењују у категоријама лига такмичења су пропозиције ФАИ правилника за текућу годину.

Приликом израде модела на основу пропозиција ФАИ правилника потребно је водити рачуна о ограничењима за израду модела на домаћим такмичењима; **та ограничења прописана су у члановима 1.3.2.3.1., 1.3.3.3. и 1.3.7.3.1. овог Правилника.**

На колима лиге се проглашавају појединачни и екипни победници у категоријама. Победницима у појединачној и екипној конкуренцији се додељују медаље и дипломе. За појединачни пласман се додељује велика медаља и диплома, а за екипни пласман једна мала медаља и диплома сваком члану екипе.

Дипломе и медаље за кола лиге као и за завршно коло обезбеђује ВСС, односно подкомисија за Ракетно Моделарство. Услов за учешће на завршном колу лиге имају такмичари и клубови по оствареним условима из члана 4. овог правилника, с тим што се за проглашење укупног победника купа у појединачном и екипном пласману примењује посебан модел.

Модел за бодовање укупног победника јуниорске лиге гласи:

- На колима лиге сваки остварен резултат се множи са коефицијентом 1.3 ,
- На завршном колу лиге остварени резултат се множи са коефицијентом 1.8 ,
- За добијање укупног победника у појединачној и екипној конкуренцији сабирају се три најбоља резултата са кола, плус резултат са завршног кола лиге.

На завршном колу лиге генерални пласман се проглашава само за основне категорије лига такмичења, односно за категорије С3-1/2А и С6-1/2А у појединачном и екипном пласману и примењује се исти систем бодовања.

Бр .	Име и Презиме	1. кол о	Бодо ви X 1.3	2. кол о	Бодо ви X 1.3	3. кол о	Бодо ви X 1.3	4. кол о	Бодо ви X 1.3	5. кол о	Бодо ви X 1.3	Завршно коло	Бодо ви X 1.8	Укупни бодови	Пласман место
1.	Милан Милановић	123	159,9	365	474,5	////	0	315	409,5	413	536,9	318	572,4	1993,3	II
2.	Петар Петровић	321	417,3	412	535,6	315	409,5	428	556,4	////	0	342	615,6	2124,9	I
3.	Зоран Зорић	215	279,5	////	0	298	387,4	531	690,3	211	274,3	315	567	1924,2	III

Настале проблеме и неправилности на такмичењу решава(уколико је то могуће) такмичарски жири (на основу општег спортског правилника) који се састоји од вођа екипе, главног судије и делегата такмичења. Уколико није могуће решити настали проблем, он се решава посредством ВСС, односно дисциплинске комисије ВСС. За сва питања која нису регулисана овим Правилником(а односе се на организацију такмичења) примењиваће се важеће одредбе Општег спортског правилника и спортског правилника ФАИ, део 46.

ПОГЛАВЉЕ 3 - ДРЖАВНЕ РЕПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

3.1 Дисциплине и службена лица репрезентације

Репрезентације Србије у ракетном моделарству, се формирају у дисциплинама или групама дисциплина које су предвиђене програмом и календаром светских, европских и балканских првенстава за текућу такмичарску годину. Улоге и дужности директора, селектора и тренера репрезентације Србије, као и статус и обавезе репрезентативаца су прописане "Правилником о репрезентацијама ВСС".

3.2 Ранг листа кандидата за репрезентацију

У општем случају ранг листа кандидата за репрезентацију формира се на основу спортских резултата постигнутих на такмичењима из спортског календара ВСС и ФАИ у претходној години и то сабирањем три најбоља резултата.

Уколико формирање репрезентације није могуће на наведени начин ВМК може на предлог селектора расписати изборно такмичење ради формирања ранг листе кандидата као посебно такмичење, или у оквиру постојећег такмичења у календару ВСС.

3.3 Шири састав и коначан избор репрезентације

Према одредбама међународног правилника репрезентације су трочлане. Селектор на основу пласмана кандидата на ранг листи формира шири списак чланова репрезентације од највише 6 (шест) кандидата односно посада.

У дисциплинама где се светска и европска првенства одржавају као јединствена са четворочланим екипама по моделу "3 + 1 јуниор", списак се проширује на 8 кандидата од којих су бар 2 јуниори.

Избор коначног састава Репрезентације Србије из ширег списка кандидата одређује Селектор, који у ту сврху може користити допунске критеријуме као што су квалификациона норма,

минимум техничке, такмичарске и здравствене спремности кандидата.

АНЕКС 1 - Извештај делегата ВСС о реализацији такмичења

Извештај делегата ВСС

Назив такмичења и такмичарске класе	
Датум и место одржавања такмичења	
Непосредни организатор	
Број учесника (појединци – сениори, јуниори и жене, број клубова учесника и број екипа)	
Руководилац такмичења (директор)	
Жири такмичења	
Начин информисања	
Програм такмичења	
Време трајања турнуса	
Максимално трајање лета	
Прекиди и одлагања	
Временски услови	
Промене стартне позиције у току такмичења	
Број стартних места по класама	
Број такмичара по стартном месту	
Локална правила или одступања од Међународног правилника	
Примедбе од стране вођа екипа	
Церемонија отварања и затварања такмичења (застава, химна...)	
Додела признања и званичних резултата –потврда да је организатор израдио резултате са именима и презименима такмичара, бројевима спортских дозвола, те националним ознакама (на такмичењима са страним учесницима) и бројем јуниора	
Инциденти и несреће	
Званичне жалбе	
Коментар делегата	
Потпис делегата	

АНЕКС 2 - Упутства за организацију такмичења

Овај анекс садржи смернице и препоруке организаторима такмичења. Препоруке у даљем тексту истичу критичне тачке у организацији у смислу поштовања спортског правилника и мера безбедности.

ОПШТЕ ПРЕПОРУКЕ ЗА СВА ТАКМИЧЕЊА:

У пракси, на домаћим међуклупским и ревијалним такмичењима због ограничених могућности терена и организационог тима могу се десити мања одступања од правила и препорука из међународног и домаћег правилника нпр. недостатак опреме за контролу модела или недовољан број мерилаца времена и сл.

У таквим случајевима највиши приоритет организатора је да испуни све захтеве које се односе на безбедност свих учесника, затим на другом месту да испуни сва захтеве који се односе на једнакост услова за све такмичаре, фер суђење и општи фер-плеј, па тек на крају да обезбеди све остало што је предвидео расписом попут адекватних награда, помоћне опреме и осталих погодности за такмичаре (ручак, смештај итд.).

Ради фер плеја избегавати да такмичари врше улогу судије, лица за контролу модела или улогу мериоца времена, што посебно на Државном првенству није дозвољено.

Ако се такмичење реализује по моделу слободне пријаве у случају недостатка времена за стартовање предност дати такмичарима који имају мање реализованих летова.

На домаћим такмичењима све госте којима је дозвољено да се такмиче, посебно стране, третирају једнако са осталим такмичарима у смислу свих одредби такмичарског правилника.

АНЕКС 2а - Упутство за организацију такмичења у дисциплинама за лет на отвореном простору

Правац пружања стартне линије поставити управно на очекивани правац ветра и тако да обезбеди што бољу оптичку видљивост и брисани простор у зони простирања и слетања модела. Такмичарски камп, односно простор за паркирање возила и техничку припрему модела поставити што даље од стартне линије и на супротну страну од зоне простирања модела

Свим учесницима јасно нагласити зону безбедности око стартне линије у којој се не смеју наћи возила, покретни објекти и особе које нису такмичари, помоћници или службена лица из организације.

Према прописима ДЦВ-а за летење беспилотних ваздухоплова минимална зона безбедности је 30 метара од стартне линије.

Ако расписом није другачије одређено под термином за тренинг сматра се време од свитања или од тренутка слободног приступа терену (нпр. отварања рампи или капија) па до почетка првог турнуса.

Завршна одредба

У свим случајевима који нису регулисани овим правилником, непосредно се примењују одредбе важећег FAI Sporting Code – Section 4 (Volume S), са свим изменама и допунама.